

6. ZAKLJUČAK

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati dobne i spolne razlike u čitalačkim kompetencijama, operacionaliziranim putem brzine dekodiranja riječi i razumijevanja pročitanoga teksta te čimbenicima koji su s njima povezani, kao i utvrditi individualno-psihološke i obiteljsko-kontekstualne prediktore tih kompetencija. Rezultati istraživanja velikim su dijelom potvrdili naša očekivanja i postavljene hipoteze. Jednoznačno smo pokazali da se u višim razredima osnovne škole vještine čitanja značajno usavršavaju, čime smo podržali teorije o razvoju čitanja prema kojima u ranoj adolescenciji čitanje postaje automatizirano i tečno te se povećava razumijevanje tekstova koji zastupaju jedno gledište i imaju jednostavne rečenične strukture. Pokazali smo da djevojčice, u usporedbi s djecom, čitaju brže i bolje razumiju pročitan tekst, imaju jaču intrinzičnu motivaciju za čitanje, razvijeniji rječnik i veće gramatičko znanje te više čitaju tekstove u tradicionalnom, ali manje one u digitalnom obliku. Iako su učinci spola na čitalačke kompetencije bili mali, dosljedno su utvrđeni u svim dobnim skupinama. Utvrdili smo da su vještine čitanja povezane s individualno-psihološkim i kontekstualnim čimbenicima različite razine, uključujući kognitivno-jezične sposobnosti, motivacijsko-ponašajne varijable i obiteljsko čitalačko okruženje, što je u skladu s postavkama novijih teorijskih modela prediktora vještina čitanja. Budući da je u Hrvatskoj do sada proveden mali broj istraživanja čitanja i prediktora čitalačkih kompetencija, vjerujemo da će naši rezultati potaknuti nova istraživanja te da će instrumenti koje smo razvili olakšati njihovu provedbu. Rezultati našeg istraživanja, koji pokazuju da bi se povećanjem intrinzične, a smanjenjem ekstrinzične motivacije za čitanje, većom izloženošću djece literaturi odgovarajućoj njihovom uzrastu, proširivanjem rječnika i povećanjem gramatičkog znanja te obogaćivanjem kućne biblioteke mogle unaprijediti vještine čitanja u ranoj adolescenciji, mogu biti empirijski oslonac u kreiranju intervencija za poticanje čitalačkih kompetencija te u provođenju *Nacionalne strategije poticanja čitanja za razdoblje od 2017. do 2022. godine* (Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2017). Nalazi našeg istraživanja također sugeriraju da je osobitu pozornost potrebno posvetiti čitalačkim vještinama, navikama i motivaciji dječaka.